نگاه

آفت مناقصه

ضربه دولت دهم به خدمات مشاوره

قاسم ملکی*

● خدمات مشاوره، به‌ویژه خدمات مهندسی مشاور، خدماتی دانش‌بنیان و تجربه‌محور هستند که اساس آنها را مطالعه و ارایه راه‌حل برای مسایل و مشکلات تشکیل می‌دهد. ارایه خدمات مشاوره تقریبا در تمام رشته‌های مهندسی نیازمند کار فکری خلاقه و به‌کارگیری آخرین دستاوردهای علمی و فنی برای تحلیل مسایل و ارایه راه‌حل است. این ویژگی موضوع روش انتخاب مشاور برای انجام کارهایی که ماهیتا فکری و عمیقا کیفی هستند را به چالشی برای مدیران کشور بدل کرده است.

قانون برگزاری مناقصات

از ابتدای برقراری دولت مدرن در ایران در بیش‌از یکصدسال پیش ارجاع کارهای دولتی مشاوره مهندسی از طریق سازوکارهای قانون محاسبات عمومی و در دنباله آن «آیین‌نامه نحوه انتخاب و ارجاع کار به مشاوران» صورت می‌گرفت که هرکدام در چندین نوبت اصلاح شده‌اند. ازطرف‌دیگر، تعدادی از دستگاه‌های عمومی، نظامی و بعضا دولتی خود دارای آیین‌نامه معاملات مستقل بوده‌اند که به‌نادرستی آنها را به خدمات مشاوره مهندسی نیز تعمیم می‌دادند و برای خدمات مشاوره مهندسی نیز، به‌مانند سایر کارها همچون خرید کالا، ساخت و امثال آن اقدام به برگزاری مناقصه می‌کردند. نتیجه آنکه مهندسان مشاور به‌درستی بر غیرقابل مناقصه‌گذاردن کارهای مشاوره مهندسی تاکید کردند.

تناقض فوق بالاخره در قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳ رفع شد و سازمان‌های دولتی و موسسات عمومی مکلف شدند برای انجام معاملات بزرگ مناقصه برگزار کنند. در مواد ۲۷ و ۲۸ این قانون نحوه ترک تشریفات و ترکیب هیات ترک تشریفات مناقصه تعیین شده، اما، در یکی از مهم‌ترین مواد قانون یعنی ماده ۲۹ آن «موارد عدم الزام به برگزاری مناقصه» ذکر شده است. در بند«ه» این ماده «خرید خدمات مشاوره اعم از مهندسی مشاور و مشاوره فنی بازرگانی مشتمل بر مطالعه، طراحی یا مدیریت بر طرح و اجرا و نظارت یا هر نوع خدمات مشاوره‌ای و کارشناسی» ازجمله موارد عدم الزام به برگزاری مناقصه تعیین شده است. به‌این‌ترتیب یکبار برای همیشه و برای تمام دستگاه‌ها و نهادهایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند تصریح شد که خرید خدمات مشاوره الزامی به برگزاری مناقصه ندارد. در دنباله همین ماده تاکید شده است که «آیین‌نامه اجرایی این بند جهت تعیین ضوابط، موازین و معیارهای خدمات مشاوره حداکثر ظرف مدت سه‌ماه» به تصویب هیات‌وزیران برسد.

آیین‌نامه‌های هیات‌وزیران

آیین‌نامه بند«ه» ماده ۲۹ در تاریخ ۱۳۸۵/۷/۱۶ به تصویب هیات‌وزیران در دولت نهم رسید. اما این هیات با کمال تعجب به‌جای تعیین ضوابط، موازین و معیارهایی که خدمات مشاوره را به‌صورت اجرایی تعریف و تعیین کند، در جهت خلاف روح و صراحت قانون برگزاری مناقصات به‌نوعی برگزاری مناقصه برای خدمات مشاوره را الزامی قلمداد کرده است. این هیات در ماده ۱۰ آیین‌نامه مزبور در هاله‌ای از ابهام - هرچند برگزاری مناقصه را به تشخیص کارفرما واگذار کرده- مناقصه برای خدمات مشاوره را از نوع دومرحله‌ای و الزاما مطابق با روش انتخاب بر اساس کیفیت و قیمت (QCBS) اعلام کرده است. در این آیین‌نامه به‌جای تعیین ضوابط و معیارهایی که چگونگی اجرای قانون در زمینه عدم الزام به برگزاری مناقصه برای خدمات مشاوره را تشریح کند، سراسر به تعیین چگونگی برگزاری مناقصه برای این خدمات پرداخته و در آخر برای تکمیل این ارکستر ضدمشاوره تصویب‌نامه مورخ ۱۳۸۳/۴/۷ هیات‌وزیران موضوع «آیین‌نامه نحوه انتخاب و ارجاع کار به مشاوران» را نیز لغو کرد. به‌عبارت‌دیگر، درحالی‌که قانون مصوب مجلس ماهیت خدمات مشاوره را به‌لحاظ اهمیت کیفیت خدماتی که ارایه می‌دهد به‌درستی و برابر خواست دیرین مشاوران مشمول عدم الزام به برگزاری مناقصه دانسته است، هیات وزیران دولت نهم در هاله‌ای از ابهام خدمات مشاوره را به پرتگاه مناقصه و سلطه قیمت بر کیفیت هدایت کرد. می‌توان به جرات ادعا کرد که تنها یک نیم‌جمله از آیین‌نامه هیات‌وزیران دولت نهم، یعنی مبتدای بند«الف» از ماده ۱۰ آیین‌نامه، مربوط به قانونی است که به هیات وزیران اختیار آیین‌نامه‌نویسی داده و سایر مواد و بندهای این آیین‌نامه به‌کلی در جهت خلاف روح بند«هـ» از ماده ۲۹ قانون است. آیین‌نامه بند«هـ» ماده ۲۹ قانون برگزاری مناقصات در سال ۱۳۸۸ تحت عنوان جدید «آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره» اصلاح شد و آن نیم‌جمله مرتبط با قانون هم که برگزاری مناقصه را به تشخیص کارفرما واگذار می‌کرد، حذف شد. روح حاکم بر آیین‌نامه جدید، الزام به برگزاری مناقصه برای خرید خدمات مشاوره است و ابهام‌زدایی نیز در جهت دورترشدن از قانون صورت گرفته است. انگارنه‌انگار که در این مملکت قانون برگزاری مناقصات به‌درستی خدمات مشاوره را از الزام به برگزاری مناقصه مستثنا کرده است.

دو وجه، دو طرف

این سخن دو وجه دارد و هر وجه آن نیز دو طرف دارد. وجه اول، صورت قانونی است که طرف‌های آن هیات وزیران و مجلس محترم شورای اسلامی ازیک‌طرف و حرفه مهندسی مشاور ازطرف‌دیگر است.

ادامه در صفحه ۱۲

گفت‌وگو با دبیرکل «اتاق ایران و عراق»:

عراق سوپاپ دیگ تحریم

ادامه از صفحه ۴

روند یک‌سال گذشته و سال پیش‌رو اینگونه است که تعادلی بین مرزها در این زمینه شکل بگیرد. درواقع نگاه اقتصادی‌تر کردهای عراق، تسهیلاتی که در مرزها با این منطقه ایجاد شده، توجه کردها به اقتصاد آزاد، حذف موانع دست‌وپاگیر در مناسبات تجاری، ثبات امنیتی و تمایل بازرگانان برای حضور در این منطقه منجر به آن شده که کماکان حجم بالایی از مبادلات تجاری ایران با عراق از طریق مرزهای اقلیم کردستان صورت بگیرد.

این تغییر رویکرد تجاری و گنجاندن مناطق جنوبی و عرب‌نشین عراق در تجارت مستقیم با ایران، آیا هدف‌دار بوده است؟

خیر، اگرچه همواره از طرف دولت مرکزی عراق این گله‌مندی وجود داشت که عمده مبادلات ایران با این کشور از طریق اقلیم کردستان صورت می‌گیرد و دلایل این گرایش نیز برای مقامات دولتی این کشور توضیح داده شده است ولی ثبات بیشتر و استقرار امنیت مطلوب در این منطقه به‌علاوه کاهش برخوردهای سلیقه‌ای، افزایش مرزهای تجاری، تدوین فرآیندهای کاملا مشخص، استقرار شرکت‌های بازرسی و فعال‌ترشدن تجار و بازرگانان مستقر در بازارچه‌های مناطق جنوبی و مرکزی دست‌به‌دست هم داده تا در کنار رشد قابل‌قبولی که در صادرات کالایی داشته‌ایم این اتفاق مثبت هم بیفتد. اگرچه حجم مناسبات اقتصادی ایران با اقلیم کردستان از ۷۰ به ۵۶درصد کاهش پیدا کرده، اما رقم واقعی مبادلات کالا با این منطقه هرگز کاهش پیدا نکرده بلکه رشد اقلام صادراتی ما با منطقه جنوب عراق طی سال‌های اخیر افزایش یافته که در نهایت روند تجارت ایران با مناطق شمالی و جنوبی عراق را به تعادل نزدیک کرده است.

از این‌رو برنامه‌ریزی مدونی مبنی بر اینکه بخواهیم سهم داد و ستد با منطقه کردنشین عراق را کاهش و با جنوب این کشور و منطقه عرب‌نشین را افزایش دهیم وجود ندارد. البته استراتژی ما به‌عنوان بخش خصوصی ایران برخورداری از یک تعادل نسبی در مرزهای مختلف عراق است ضمن اینکه ۲۰درصد از جمعیت عراق در پنج استان هم‌مرز با ایران هستند و چشم‌انداز ما نیز رسیدن به سهم حداقل ۲۰درصدی از بازار عراق است اگرچه هنوز با این چشم‌انداز فاصله زیادی داریم.

نوع کالاهایی که به جنوب و منطقه عرب‌نشین عراق صادر می‌شود همانی است که به منطقه اقلیم کردستان می‌رود یا آنکه مردمی که در جنوب عراق هستند طالب کالاهای ایرانی متفاوت‌تری هستند؟

برای پاسخ به این سوال باید نوع کالاهایی که از ایران به عراق صادر می‌شود را تجزیه و تحلیل کرد. در سبد کالاهای صادراتی ایران به عراق، چند نوع از کالاها جزو پرصادرات‌ترین‌ها به عراق است. سیمان یکی از این کالاهاست. در هشت‌ماه نخست سال گذشته نزدیک به یک‌میلیارددلار سیمان از ایران به عراق صادر شد و به‌طور تقریبی روزانه به رقم هشت‌هزارتن صادرات نیز در این بازار دست پیدا کردیم.

دومین قلم کالای صادراتی ایران به بازار عراق، کاشی و سرامیک است که عدد ۴۵۰میلیون‌دلاری را برای ما در بازار عراق به خود اختصاص داده است. لبنیات بازار ۶۰۰میلیون‌دلاری را برای ایران در عراق به وجود آورده ضمن آنکه سایر مصالح ساختمانی نیز از جمله کالاهای پرصادرات به عراق است.

صیفی‌جات، آب‌معدنی و انواع نوشیدنی‌ها، مواد غذایی، شوینده‌ها و اقلام آرایشی، خشکبار، روغن مایع، گندم و برنج، کولرهای آبی، فرش و موکت و ماشین‌آلات صنعتی جزو عمده‌ترین کالاهای صادراتی از ایران به عراق است. اگر بازار این کالاها را در عراق آنالیز کنیم، در بخش مواد خوراکی تفاوت معناداری در صادرات این دسته از کالاها به اقلیم کردستان و جنوب عراق وجود ندارد. در حوزه مصالح ساختمانی اما دو گروه کاشی و سرامیک و سیمان به دلیل زودتروارد‌شدن کردها به این بازار و تعمیم‌دادن فروش این کالاها به کل بازار کشور عراق، منطقه اقلیم کردستان سهم بیشتری را به خود اختصاص داده است. ضمن آنکه مقررات دست‌وپاگیر واردات کالا در مرزهای شمالی عراق به‌مراتب کمتر از مرزهای جنوبی این کشور است.

در بخش کولرهای آبی کاملا برعکس است و عمده محصولات صادراتی این بخش روانه جنوب عراق می‌شود. در حوزه ترانسفورماتور و کالاهای برقی شیب تندی از صادرات به سمت منطقه شمالی عراق سوق پیدا کرده و در سایر اقلام نیز تقریبا تعادل برقرار است.

تمایل گروه‌های مختلف به مصرف کالاهای ایرانی متفاوت‌است؟

اصل تجارت و کسب‌وکار را اگر لحاظ کنیم، باید گفت که تفاوتی نباید داشته باشد؛ اما در مناسبات تجاری که با کشور عراق داریم آیا همین‌گونه است؛ پاسخ منفی است. فضای ۳۰سال تبلیغاتی که علیه ایران شده و فضای روانی حاکم بر مردم عراق در دوران حکومت صدام، سابقه هشت‌سال جنگ تحمیلی و در حال حاضر فضای منفی که رقبای ما در خاک عراق مثل عربستان، قطر، اردن و ترکیه به راه انداخته‌اند، باعث شده که بخش عمده‌ای از تجار سنی‌مذهب عراق اگرچه تعامل اقتصادی با ایران را به‌نفع خود می‌بینند، اما موانعی بر سر راه آنها برای همکاری اقتصادی با تجار ایرانی وجود دارد که منجر به آن شده تا سهم کمتری از تجارت ما با عراق در بخش عربی این کشور توسط تجار اهل تسنن انجام شود. ولی به‌هرحال عمده تجارت عراق با ایران توسط تجار کرد این کشور صورت می‌گیرد که سنی‌مذهب هستند. در حال حاضر تمام تجارت استان سلیمانیه با ایران است، در منطقه اربیل نزدیک به ۵۰درصد مبادلات این بخش با ایران صورت می‌گیرد. از این‌رو عامل مذهبی نقش چندانی در تعامل تجاری ایران و عراق نداشته است.

اما به دلیل اینکه تجار شیعی پس از سقوط حکومت صدام امکان حضور در بازارها را پیدا کردند، تجار این بخش تازه‌کار هستند و از روابط اندکی در تعاملات تجاری با دنیا برخوردارند. با این حال، در حال حاضر علاقه تجار شیعی به همکاری اقتصادی با ایران بیشتر شده است. لبنیات ایرانی در حال حاضر رقیبی در بازار عراق ندارد و محصولات این بخش را هم سنی‌ها مصرف می‌کنند و هم شیعیان این کشور.

واردات از عراق به ایران چگونه است؟ بیشتر از منطقه اقلیم کردستان صورت می‌گیرد یا آنکه سهم منطقه عرب‌نشین هم قابل توجه است؟

عمده واردات از عراق به ایران از پنج مرز اصلی صورت می‌گیرد. مهم‌ترین وارداتی نیز که سال گذشته از عراق داشتیم نفت بود که عراقی‌ها با فرآوری نفت خریداری‌شده از ایران، محصولات خود را به ایران صادر می‌کنند. اما سهم عمده این بخش از واردات از طریق مرزهای شمالی عراق به‌خصوص مرز پرویزخان بوده که به مرز تخصصی صادرات محصولات نفتی به ایران تبدیل شده است.

برخی پیش‌بینی‌ها که عمدتا از ناحیه سازمان توسعه تجارت صورت گرفته، دستیابی به رقم ۲۰میلیارددلار صادرات غیرنفتی به عراق برای سال‌جاری را ممکن می‌داند. به نظر شما این رقم تحقق‌یافتنی‌است؟

به نظر من رقم ۲۰میلیارددلار مبادله کالایی با عراق برای سال‌جاری کاملا رقمی خوشبینانه است. تحقق این حجم از مبادله کالا نیاز به زیرساخت‌هایی دارد که هنوز در فضای اقتصادی دو کشور شکل نگرفته است. واقعیت این است که اتفاقات سیاسی عراق نمی‌تواند جهش ۳۰ تا ۳۵میلیارددلاری در مبادلات تجاری ما با این کشور را در بازه زمانی یک‌سال پیش‌رو ایجاد کند. چشم‌انداز واقعی‌تری را که می‌توان برای سال ۹۳ ترسیم کرد، افزایش حجم مناسبات اقتصادی دو طرف به رقم ۱۵میلیارددلار در این سال است.

در سال ۹۱ مجموعا تراز تجاری ایران با عراق به رقم ۱۱/۷میلیارددلار رسید که ۹۸/۵درصد به‌نفع ایران مثبت بود. از این میزان مبادلات، ۶/۲میلیارددلار مبادله کالایی بود. حال آنکه نزدیک به دومیلیارددلار از این رقم مربوط به بخش صادرات خدمات فنی و مهندسی می‌شد. ۱/۷میلیارددلار از این میزان تجارت نیز مربوط به توریسم‌درمانی و زیارتی بود. ترانزیت نیز بخشی از این درآمد را شامل می‌شود.

تحریم‌ها اگرچه آسیب‌هایی در کوتاه‌مدت و میان‌مدت برای اقتصاد ایران ایجاد کرده اما در حوزه بازار عراق برای ایران مزیت و فرصت‌هایی را نیز به‌همراه داشته است. به این صورت که بازار عراق می‌تواند نقش یک هاب را برای ری‌اکسپورت کالاهای ایرانی به تمام نقاط دنیا بازی کند

در سال ۹۲ در بخش کالایی به صادرات ۵/۹۵میلیارددلار رسیدیم. اگرچه آمارها نشان می‌دهد که در این سال با رشد ۱۸درصدی پرونده تجارت با عراق را بسته‌ایم اما چون از نیمه دوم سال گذشته صادرات خودرو ایران به عراق از رقم ۵۵هزار دستگاه در سال ۹۱ به کمتر از شش‌هزار دستگاه در این سال رسید، افت ارزش صادرات غیرنفتی ما به عراق رقم خورد. اما در سایر حوزه‌های کالایی با افزایش صادرات مواجه بودیم.

در بخش صادرات خدمات فنی و مهندسی هرچند رقم صادراتی این حوزه طی سال گذشته به حدود یک‌میلیارددلار می‌رسید اما در نیمه دوم سال افت نیمه نخست نسبت به سال قبل از آن تا حدودی جبران شد و در حال حاضر شرکت‌های ایرانی دارای بیش از پنج‌میلیارددلار پروژه در کشور عراق هستند که بخشی از آن انجام شده و بخش دیگر برای سال‌جاری و سال‌های بعد عملیاتی می‌شود.

در حوزه صادرات برق، نسبت به سال ۹۱ تقریبا ۲۰درصد افت داشتیم که دلیل آن نیز کاهش نیاز عراقی‌ها به برق و همچنین افزایش نیاز داخل کشور بود. میانگین صادرات برق و انرژی از ایران به عراق اگرچه از حیث عدد و رقم به دلیل افزایش نرخ ارز، رشد را نشان می‌دهد اما از حیث مقدار و کیلووات ساعت، کاهش داشتیم.

در بخش توریسم نیز طی دو سال گذشته و به خصوص سال ۹۲ به دلیل تغییر نرخ ارز و افزایش قدرت خرید مردم عراق برای سفر به ایران، کشور ما از این بخش درآمد داشت.

به نظر می‌رسد در مجموع طی سال ۲۰۱۳ یا ۹۲، به رقم ۱۲میلیارددلار صادرات غیرنفتی به عراق دست پیدا کردیم اگرچه هدفگذاری ما ۱۴میلیارددلار بود و پیش‌بینی ما برای سال ۹۳ دستیابی به رقم ۱۵میلیارددلار صادرات به عراق است. به خصوص اگر صادرات خودرو به این کشور بار دیگر به مدار رونق بازگردد. اما به رقم ۲۰میلیارددلار صادرات به عراق در سال‌جاری اعتقادی ندارم.

طی سال‌های گذشته عمده گلایه عراقی‌ها این بوده که ایرانی‌ها کالاهای بی‌کیفیت را به این کشور صادر می‌کنند. این وضعیت در حال حاضر آیا همچنان پابرجاست؟

بخشی از شکل‌گیری این ذهنیت غلط در اذهان عراقی‌ها به سوءمدیریت ایرانی‌ها بر می‌گردد و بخش دوم هم متوجه فرصت‌طلبی برخی تجار عراقی است که باعث شد این ذهنیت اشتباه شکل بگیرد. طی سال‌های ابتدایی گسترش مناسبات اقتصادی و تجاری دو کشور، تاجر عراقی به دلیل ولع و کشش بالایی که بازار این کشور داشت از هر منبعی اقدام به واردات کالا می‌کرد. در مقطعی کالاهای ایرانی به قدری در بازار عراق کشش داشت که تاجر این کشور از در دسترس‌ترین نقطه مرزی و شهر مرزی با ایران و از اولین مرکز عمده فروشی محموله‌هایی را تهیه و تامین می‌کرد. نکته حساسی که غفلت از آن منجر به بدنامی کالاهای ایرانی در بازار عراق شده بود، این است که تاجر عراقی کالاهایی را از مراکز عمده‌فروشی مرزی تهیه می‌کرد که تاریخ مصرف درج‌شده روی آن به هجری شمسی بود. در حالی که در خاک عراق تاریخ الصاقی روی کالاها عمدتا به میلادی است و مصرف‌کننده‌های عراقی تصور می‌کردند که تاریخ زده‌شده روی کالاهای ایرانی که عمدتا دو رقم سمت راست سال تولید و انقضا را نشان می‌دهد، به میلادی است و گمان می‌کردند که از زمان تاریخ تولید و انقضای آن سال‌های طولانی گذشته است.

نکته دیگر این بود که تولیدکننده‌های ایرانی فارغ از اینکه نگاه بلندمدت به بازار عراق داشته باشند، محصولات خود را برای ارسال به این بازار با کیفیت پایین تولید می‌کردند و تاجر عراقی نیز که تازه شروع به کار کرده بود، با قیمت پایین کالای موردنیاز خود را خریداری می‌کرد.

در حال حاضر تا حد زیادی موانع و بسترهای شکل‌گیری این ذهنیت برداشته شده است. امروز هر نوع کالایی که وارد کشور عراق شود در مرزهای گمرکی این کشور با استاندارد داخلی عراق تطبیق داده می‌شود که توسط شرکت‌های بازرسی طرف همکاری با عراق صورت می‌گیرد.

در داخل ایران نیز اقداماتی برای بهبود کیفیت تجارت با عراق صورت گرفته است به طوری که امروز هر کالایی به مقصد بازار عراق باید دارای سه شرط باشد؛ یا اینکه دارای نشان استاندارد ملی ایران باشد و اگر کالا مشمول استاندارد است اما این نشان را ندارد ملزم است که گواهی منطبق با استاندارد را اخذ کند. سوم اینکه سایر کالاها منوط به ارایه استاندارد از کشور مزبور است.

آیا می‌توان ظهور این ذهنیت درباره کالای ایرانی را سیاسی دانست؟

هم جنس سیاسی دارد و هم جنس اقتصادی و متاسفانه نبود تبلیغات ما در این بازار فضا را برای سم‌پاشی رقبا علیه کالاهای ایرانی در عراق باز گذاشته است. این نکته را نیز نباید فراموش کرد که در سبد کالایی پرمصرف شهروندان عراقی به جز چند کالای ایرانی، کالاهای دیگر جایی ندارد. در هایپرمارکت‌های عراق شاید کمتر از ۱۰قلم کالای مصرفی ایرانی دیده شود ولی سهم بالایی از قفسه‌های فروشگاه‌های عراقی را کالاهای ترکیه‌ای و کشورهای عربی پر کرده است. از این‌رو، کالا و جنس ایرانی در سبد کالای مصرفی عراق چندان در چنته کیفیتی مورد آزمون قرار نمی‌گیرد و آنچه که باعث ظهور برخی ذهنیت‌های منفی نسبت به کالاهای ایرانی شده است ناشی از تبلیغات سیاسی و جهت‌دار رقبای ما در این بازار است.

مهم‌ترین اتفاق در مناسبات اقتصادی و تجاری ایران و عراق، هم‌دوشی قاچاق کالا با تجارت رسمی است. در حال حاضر، برتری با کدام است؛ قاچاق یک سروگردن بالاتر ایستاده است یا تجارت رسمی؟

واقعیت این است که باوجود تمام کنترل‌هایی که صورت می‌گیرد، ولی نه ایران توانسته مانع ورود و خروج کالای قاچاق شود و نه عراق. آسیب‌هایی نیز که از محل تجارت غیررسمی به ایران وارد می‌شود قابل چشم‌پوشی نیست و نمی‌دانم دولتمردان ما باید چه راهی را برای سامان‌دهی به آن در نظر بگیرند. اما این واقعیت وجود دارد که در حال حاضر قاچاق کالا به‌عنوان بازیگر اصلی در عرصه تبادلات تجاری ایران و عراق نقش بازی می‌کند و هر از گاهی موج مخرب نیز به راه می‌اندازد و عامل روندشکن در تعاملات تجاری ایران و عراق نیز بوده است و معتقدم که در آینده جدی‌تر هم خواهد بود.

خبر

جزییات تازه شکایت گازی ترکیه از ایران

● **مهر:** معاون وزیر نفت با تشریح جزییات جدید از شکایت و داوری گازی ترکیه از ایران با رد هرگونه گران‌فروشی گاز به ترکیه، اعلام کرد: ایران آماده افزایش صادرات گاز به این کشور همسایه است.

علی ماجدی درباره آخرین وضعیت شکایت گازی ترکیه از ایران، گفت: داوری گازی بین ایران و ترکیه مطابق با مفاد قراردادی یک حق طبیعی برای دو کشور است.

معاون امور بین‌الملل و بازرگانی وزارت نفت با اعلام اینکه ترکیه هم مطابق با شرایط قرارداد اقدام به داوری گازی علیه ایران کرده است، تصریح کرد: در شرایط فعلی قیمت گاز طبیعی در بازارهای جهانی کاهش یافته است و بندی هم در قرارداد وجود دارد تا دو طرف هر سه‌سال یک‌بار درباره تجدیدنظر در قیمت گاز مذاکره و تصمیم‌گیری کنند. این مقام مسوول با تاکید بر اینکه اولین نشست داوری گازی ترکیه علیه ایران برگزار شده است، اظهار کرد: تیرماه سال‌جاری هم نشست مجدد داوری گازی بین دو کشور برگزار خواهد شد. این دیپلمات وزارت نفت با یادآوری اینکه هم‌اکنون وزارت نفت تمامی مدارک مورد نیاز را به داوری بین‌المللی ارایه کرده است، بیان کرد: با این وجود مذاکرات بین ایران و ترکیه برای دستیابی به یک توافق و تفاهم مشترک وجود دارد.

ماجدی با یادآوری اینکه با بهره‌برداری از فازهای جدید پارس‌جنوبی ظرفیت تولید گاز طبیعی ایران افزایش می‌یابد، تبیین کرد: با افزایش ظرفیت تولید گاز ایران هم مذاکراتی با ترکیه به منظور افزایش صادرات گاز طبیعی را در دستور کار قرار داده است. معاون امور بین‌الملل وزارت نفت با یادآوری اینکه طرف ترک معتقد است که ایران گاز را با قیمت بالاتری در مقایسه با گاز وارداتی ترکیه از روسیه تحویل می‌دهد، یادآور شد: با این وجود وزارت نفت ایران هم تاکید کرده است که به هیچ‌وجه گران‌فروشی در قیمت گاز صادراتی به ترکیه نکرده است. وی با تاکید بر اینکه قیمت‌گذاری گاز طبیعی متفاوت از قیمت‌گذاری نفت خام است، افزود: با آغاز بهره‌برداری از ذخایر نامتعارف و شیل گس میزان عرضه گاز به‌ویژه توسط آمریکا در بازار جهانی رو به افزایش است. ماجدی با بیان اینکه ازاین‌رو تغییر در قیمت گاز طبیعی امری طبیعی است، خاطرنشان کرد: با این وجود ایران علاوه بر ترکیه به دنبال افزایش صادرات گاز طبیعی به بازارهای جدید منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای است.
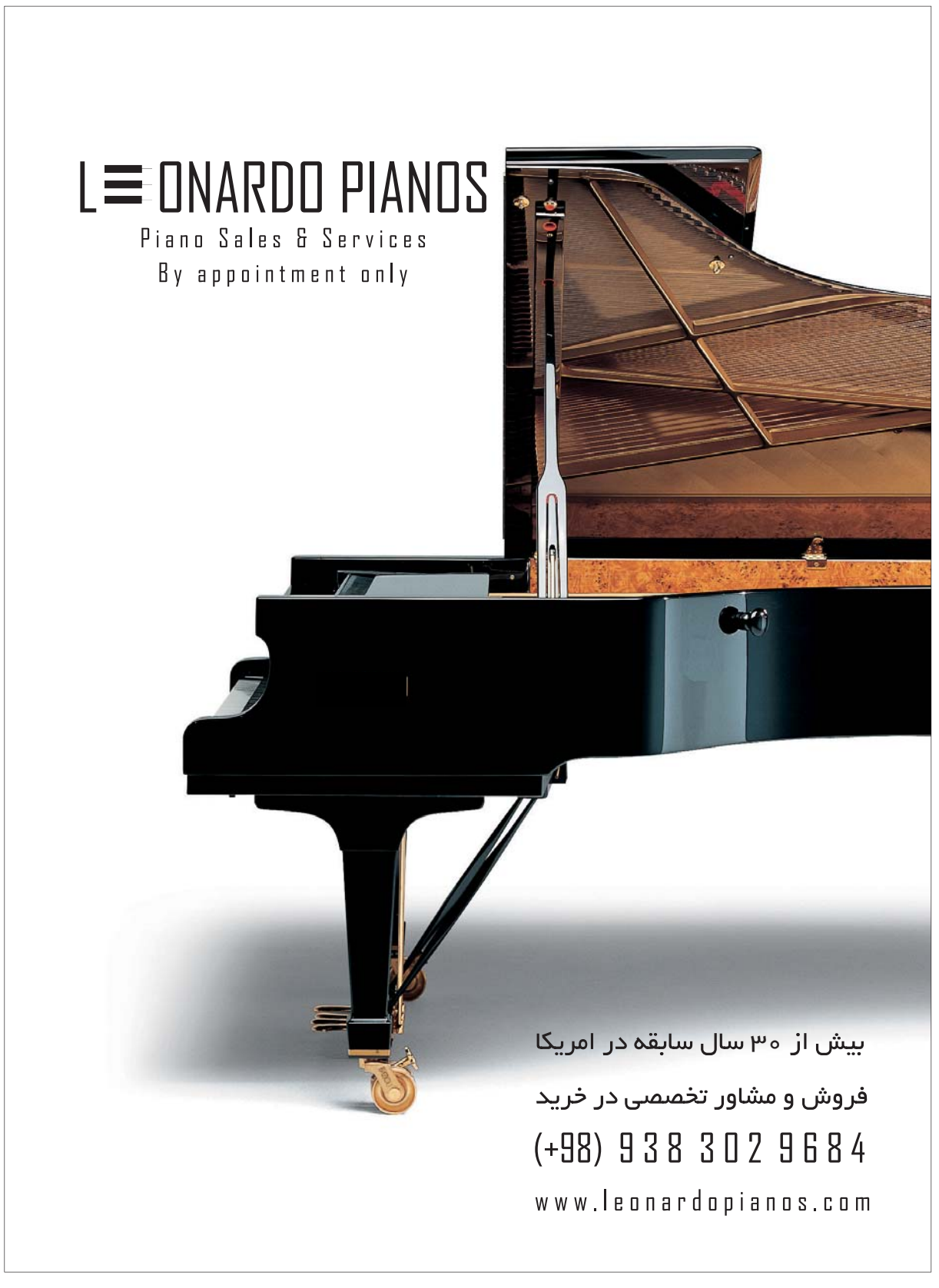
حمیدرضا عراقی معاون وزیر نفت اخیرا با تاکید بر اینکه ادعاهای گازی ترکیه در داوری بین‌المللی راه به جایی نخواهد برد، اعلام کرده است: ایران تابع نظر داوری بین‌المللی‌است.